

Niamuno Sargas

broliams Lietuvininkams žines parnešas.

Niamuno Sargas, Ragaineje kas pėtmyčią išdūdamas, kaštūja prie arcžiausiojo pusto ar per gromatnešį apsteliūtas ant bertainio meto 35 peningius, su prinešimu į namus 50 peningiu. Ir pati laikraščio spaustuvė priima apsteliuotimus.

Apšakymai į Niamuno Sargą įstatomieji kaštūja po 10 peningiu už kožną smulkeis raštais išspausťą eilę ir yra šio laikraščio spaustuvėje priimami. — Gromatas dėl laikraščio rašomas priima rėdytojas Ragaineje (Ragnit).

Nr. 15.

Ragaineje subatoje 11. aprili

1885.

R a l b a.

Nužvelgt aties mirkynį ant mielosios priegimties ir jos stebuklų; apžvalgę milijonus želmeniu, žmogaus žirdelę žlowe savo žiedu ir waisiu gawinancziu ir džiuginancziu, klausyčieji gražiojo giedojimo paukštyczių; dabot ant darbu ir weikalu didei apdowanotuju gywoliu, kaip antai elefantu, arkliu, žuniu: tai tik nerasi — ant žmogaus nužiurėdamas — wieno daigtu, nei wienam sutwėrimui, nei gražiausiam paukščizui, nei gudriausiam gywoliui netekusiojo, butent kalbos, galybės, savo mislis daileis balsais iškreipti.

Tik žmogus, tik jis wienas tegal ant placziojo sweto, wisus savo jautimus ir lufuriawimus, savo išmanymą, mislyjimą, sudyjimą į žodžius įredyti; nesia tik jam wienam nu žuweriojauš kalbos dowana tefeto.

Per kalbą apšako žmogus savo nu Diewo gawusijį augštumą; per kalbą atliudyja savo gywąją dušelę, kuri nu Diewo išejasi Diewopi įugrįžta. Wisą, kas musu dušeleje nusidūda, wisą, ką musu dwasę nu lopšio iki grabo mato, junta, išmano, ką ji mislyja, nor, ištaiso, padaro, tą wisą tur kalba iškreipti galėti. Berods gal ji tai, kad je tik iki pilnybės savo galybeje turime. — Ji žino neužmirštamais žodžiais paskutini atsišweikininimą į musu žirdis įrašyti, kurį mylimas, wernas prietelius, Diewo bijos fudikis, geras teshtis, miela motynele atsiškyrimo abynoje prišaukia; žwicziancziu ugningu raktu rašo ji prie dangaus wiso sweto priegimties stebuklus; paplėšianczia kalbos galybe ii musu žirdį uždega ant wisu meiles darbu, susimilimo ir gero darymo; raubonose ugnies liepsnose pamoliawoja milžynišką, žmogaus krauje pamirkyta plunksna bėdas karu broliu prieš brolius; kaip sumesti žaibai, kaip kardas su dwiem ašmenim, kaip per musu galwas baises grūzdanti perkunią — taip žino kalba gr. kininko (prasiradelio) žirdį pertwisfėti, perdurti, į je įtrenkti. Kalba

yra nepailstancioji wietininke tarp tėwu ir waisu, tarp mofitoju ir mofitiniu, tarp wisu giminės šnariu, tarp wisu žmonių ant žemės, tarp Diewo ir žmonių.

Wisi žmonės laiko savo prigimtą kalbą augščiausioje garbėje; je jiems išplekti yra labai juntus, kartais negalimas darbas; su kalba jiems paskutini daigtą atimtumbi, kūr jiems nu ju sentėwiu tefes. Tik savo atis pateles pažvelgt ant Lenku, Prancuzu, Wendu, Dėnu: kaip jie wisi ginafi, kad ju kalba netaptu išnaifi. Nėra gražus darbas swetimos giminės ju liežuvi išplekti. Žemės galwoczei gal ir dar taip tikėtiefi, kad tikims žmonėms ju kalbą atėmę jūs tikrais žemės padonais pasidarys. Bet ar žmogus savo tėwu išsižadėjęs, savo prigimtą kalbą, žwenziausiajį daigtą prastojęs, ketwirtąjį prišakymą peržengęs, bebūs wernas padonas savo karaliaus? Tam nei wienas nepritarš. Depašla tik kokia nušalinė audra, tada matys, ką gero jie savo tėwiskai ištaije, tada įžiūrės, kokie senieji žmonės su širta kalba, o busentieji žmonės su wienokia kalba yra.

Ne wien žemei pripūla swetimašias kalbas garbėje laikyti, bet ir kožnai giminei škyrimui savo prigimtą kalbą. Kožnos giminės uždawimas yra, savo kalbą ne wien garbėje laikyti, bet je tiek galima ir šelyti ir gawinti ir už jos patobulinimą stowoti. Tai darydami neprivalome wėl savo kaimynu kalbas panėkinti, norint jie kas žin kaip prieš mus pasieltu.

Musu giminės brolei kitaip, atbulai, pradeda mislyti, jie savo kalbą panėkine glaudžiasi prie swetimosios. Antai keli Lietuwininkai į draugystę sueję, pramokę kaip taip wofikškai liežuvi laužyti, jau ir griebiasi prie tos kalbos, nežinodami, kaip baises ta jiems swetimoji kalba skamba, ir kaip labai tikrieji Wofieczei jūs už tai panėkina.

Lietuwininkui pasididžiujant

Ir mengiant prigimtai kalbēt,
Tik czerškint wofikškai bei lojant,
Ir meilyjant persifinėst,

Kaip tai man rodos, jums šakysiu:
Og kaip gaidys koks supeštas,
Gaidys — aš toki parakysiu —
Nu kito gaidžio perpleštas.

Lietuwininkui pasididžiujant,
Kalbėti mengiant prigimtai,
Tik czerškint wofikškai bei lojant,
Weik puse „platt“, „weik pus“ „angštai“,
Kaip tai man rodos, jums šakysiu:
Kaip liepos wėjo supeštos,
Kur gul aplink — štai parakysiu —
Szakutės batos perpleštos.

Ne wien žmonės kalbantieji gal kalbą kalbėdami subarkyti, bet ir dar ju rašan-tieji je raktydami, nės šiu žodžius kartais tukstanczei apmąstydami į sawę pa-ima. Rakstininku žwenziausia pareiga tur buti už cžystumą ir grynumą prigimtosios kalbos rupinti, ale to dar ne gana: ju kaltybė yra ir je išlaikyti ir nu prazuties gelbėti. Dabar, Diewe gelbēt, žime papirkimo laike, kožnas tik sawo naudai šlužija, arba tojo, kursai užmoka. Žiems jau neberp nei žwenziausioji pareiga, kuri patšai Diewas ketwirtąjį prišakymu paliepia, nei busencziosios žmonių kartos, eiles panėkinimas ir prakeikimas, kursai jūs trophs. Bėda jiems! [M.]

Žmogus iš prapuldytos garbės žmogudys.

Tikras nusidawimas. (Pagal wofiką.)

Wisame žmogaus amžio aprašyme nėra nei joks perškyrimas pamofšlingesnis žirdzei bei dwasei už nusidawimus jos paklydimu. Prie kožnos biaurios piktadėjystės pasijudinosi ir taw prilgstanti dide šyla. Kad paslėptasis žaiflas norincziosios šylos prie menkesnios žwiesos kas dieną nusidādancziu pajunkimu pasifawojasi, tai štone smagešnio gwoltikšo pajunkimo jis ju didžiaus į atis duriasi, ja didesnis, aiškesnis yra. Gudresnysis žmogifšios prigimties tyrinėtojas, kursai žino, kaip daug ant pasijudancziosios ir apstojancziosios šylos žiofšios walnybės wa-

Iš tiesių gali ir kaip toli pavelyta yra, suliginanczei tyrinėti, ne kelintą ištyrimą iš šios vietos į savo dušios mokslą perkels ir vėlybiam gyvenimui perdirbs.

Žmogaus žirdis yra toks wieneriopas ir tik wël toks sadetas daigtelis. Wienas ir tas pats galėjimas arba geidulys gal tufstateriopose moliawoneje ir tufstateriopose tiesytleje weitti, gal tufstant ne sutariancziu pasirodymu daryti, gal tufstantyje pobudziu (karakteriu) ir weikimu kitaip maishytu pasirodyti, ir tufstantis ne lygiu pobudziu (karakteriu) ir weikimu gal wël iš to wieno noro werptas buti, kad ir žmogus, apie kurį kalbama, apie tokią gentytę nei mislyte nemislyja. Žei syki prisisteltu, kaip kitoms priegimties karalyšiams, ir žmogistakaije giminei wienas Linėjus (Linnäus), kūręs pagal warymus ir panorejimus įdalytu, kaip didei nusidymtumbei, kad kelintą, kurio baurybė ankštoje, žmogistkoje strityje ir siaurame aptwėrime žofanu dabar užtrofkti tur, kruwoje su anu bėsu Bordžia*) wienoje eileje atraftumbei!

Nū šios pusės apžiūrint, dūdaši tufmas daigtelis prieš šiofi mokinimą nusidawimu statytiesi ir šiczion, kaip man rodosi, gul ir sunkumas, to dėl ju mokslas žmogistkamiam gyvenimui dar wis taip newaisingu pasiliktės. Tarp smagiojo dušios pasijudimo weikiancziujo žmogaus ir tarp palajingojo staitytojaus, kuriam weikimas pabedamas yra, poniamoja toks didis skirtumas, gul toks platus tarpas, kad paslujesniamiam sunku, mažne negalima pastoja, sukabinėjimą nors įaukti. Pasiliekti tufczia wieta tarp nusidawimu weikiancziujo daigto ir staitytojaus, kuri wisą galėjimą suliginimo arba pasinaudojimo nupiauja ir wietoje ano gyban-cziujo išgasczio, kūręs mandriąje sweikata pagraubena, galwos kratymą nesiawinimo pabudina.

Laikome nelaimingą, kūręs ju toje paczioje abynoje, kuroje jis nusidėjo, taip jau ir toje, kuroje jis už tai kenczia, žmogumi budamas kaip ir mes, per sutwėrimą swetimos weisles, kurio kraujas kitaip tela, ne kaip mūsų, kurio wale kitokiems dawadams klaufo, ne kaip mūsų; jo nelaimės mus tik menkai tepa-judina, nės gailestis tefigruntawoja ju tik ant tamšaus pajutimo lygaus pawojaus, ir esame toli atstu, toki lygumą ir nors tik sapnūti. Pamokslas su pasilaitymu prasipuldo, ir užot nusidawimams butle pamokinimo buwus, tur jie palajingi buti su wargingu pelnu mūsų noro, naujienu girdėti. Žei jie mums kūmi daugiaus tur buti ir sawo didijį galo mērį atsiekti, tai tur jie tarp šitu dwieju budu skirtiesi — ar staitytojis tur apšilti kaip karžygys, ar karžygys kaip staitytojis sušalti.

Žinau, kad geriausiuju nusidawimu rašytoju naujesniojo laiko ir senowės tuliniai prie pirmesniojo budo prisilaitę ir žirdį staitytojaus per papleskiantį prane-

*) Časar Borgia, tikras sunus wieno popžiaus iš giminės Bordžios, kūręs buwo Meksandras VI. wardu, prisilaitę pradzioje šekioliktojo šimtmečio prie rymijoniksojo dwaro; jis weidmainysle, nelabuma, neteisybe ant galunės warė.

šimą papirke yra. Ale žitas manėras yra prieš teisybę nusidawusysis apturėjimo paėmimas rašytojaus ir išdarlo walnybės skaitancziuju žmoniu, kuriems prisieitis patiems sudyti; tols apturėjimo paėmimas yra podraugei paishadyjimas rubežiu teisybės, nės šis budas priklauso be jokio ištyrimo ir powisam kalbetojui bei giedotojui. Nusidawimu rašytojui tepasiliekti tik paslujesnyšis budas.

Karžygys tur užšalti, kaip staitytojis, arba, kas ta pati yra, mes turime su ju susipažinti, pirm kaip jis weikia; mes ne tikrai turime matyti, jį sawo weikimą pagatowyjantį, bet ir norime. Mes meilyjame jo mislį be galo daugiaus žinoti ne kaip jo darbū, ir dar daug daugiaus prasidėjimą šiu misliu, ne kaip to, kas ant jo anu darbu sekis. Yra perjieškoje žemę Wezwirijaus, jeib atfiradimą jo ugnes išsiguldytu; to dėl ant dwasifko pasirodymo menkiaus dabojama ne kaip ant kunikto? to dėl ne taip jau budas ir pasilaitymas daigtu pridabojamas, kurie toki žmogų aptwėrė, iki surinktoji pintis widoje užidege? Sapnorių, dwynąjį budą myliutį, pajudina, waro akurot dwiminumas bei pawojingumas tokio pasirodymo; teisybės prietelius jieško motynos šiemis prapulusiems waitams. Šis jieško jos neperšimainancziame sudėjime žmogistkosios žirdies ir peršimainancziute išsiderėjimuse, kurie je iš lauko padawadyjo, ir šiuse abejuse jis je tikrai atranda. Šis jau nebenufidymyja, matydamas toje paczioje lyšeje, kur šep wisur tik gyda želmenys teyb, ir nūdingas maudas auganczias, atrašdams išmintį ir paitystę, wėlybysle ir baurybę wienoje supykseje podraugei.

Kad ir nei wieno naudingumu šiczion neparofiju, kuriūs dušios mokslas iš tokio pamokinimo budo nusidawimu traukia, tai palaito jie jau wieni dėl to wiršų, kad jie baisingąjį apjūla ir mandrųjį nebaimingumą išpuštyja, kureis šep neme-gitoji, staczia tebestowinczioti wėlybysle ant pulusiosios nušwelgia; dėl to kad jie romiąje dwase nukentėjimo praplatina, be kurios nei wienas bėgunas nesugrįžta, nei wienas suderinimas žofano su jo išdarf-toju nesiranda, nei wienas uždegas šqnaris draugystės nū wiso sudegimo išgel-betas netampa.

Ar tas piktadėjas, apie kurį dabar kalbesime, ir dar teisybė butu turejes, prie anos dwasės nukentėjimo atšikaukti? Ar tikrai jis be išgelbėjimo žemės kunui prapules buwo? — Kenoriu sawo mislį pirm ištarimo staitytojaus sakyti. Musu lengwumas nebėra jam nėko ant naudos, nės jis mirė per budelio ranką — ale perejimas jo piktadėjystės pamokina rasi žmogystę, o — yra galima — ir teisybė arba juda.

(Dar ne wistas.)

Czion Diemo kards ir Gideons.

[Rą Dietuwiniškai syf galės giedoti, kad wieną gaus tikrai, ir ne su žodžiu apkreipimu, „iš juju tarpo“.]

Czion Diemo kards ir Gideons,
Czion cecoriaus teisus padons,
Kalbos nei joks marintojis,
Bet wis falbos apgintojis,

Kurs giminę nenor naititi,
Kurs wėrą wis nor išlaityti!
Linksmi kowosim prieš nelystę,
Už Diemą ir už cecoriystę,
Nes Wilius, mūsų cecorius,
Ir Dietuwai yr malonus.
Su jūm kowosim prieš melus,
Kad ir grumų smarti kruwa,
Kad ir kiecziawia bus kowa
Už tēwiskę, už Dietumą!

Czion Diemo kards ir Gideons,
Nei joks saldziu žodeliu pons,
Kelis wiliodams wis tytriaus,
Kuriūs garbė ir wards prigaus.
Tik Dietuwoj dar yr kėlei,
Ka žin bau ir dar tufstanczei,
Nekad nepasilentę Valui,
Bet Diemui tik bei jo karaliui,
O Wilius, mūsų cecorius,
Kariū' mus mates, myl ir mus.
Su jūm kowosim prieš melus,
Kad ir grumų smarti kruwa,
Kad ir kiecziawia bus kowa
Už tēwiskę, už Dietumą!

Czion Diemo kards ir Gideons,
Nei joks puikios didystės pons,
Kurs, susipirkdams daug lauku,
Weit plaukt galėt' ant ju tauku.*)
Mes tik maži turejime,
Didi nusitikejime,

Nes prie majūju yr malonę,
Ir Diemo dwina žegnōnē.

O Wilius, mūsų cecorius,
N'apfencz pasididžiujanczius.
Su jūm kowosim prieš melus,
Kad ir grumų smarti kruwa,
Kad ir kiecziawia bus kowa
Už tēwiskę, už Dietumą!

Czion Diemo kards ir Gideons,
Augšcziawiasis yr mus' waldons.
Kas Diemo yr, pons Diemas gaus,
O cecorius, kas cecoriaus.
Diemo mace bei jo wardu,
Jo žodžio astrumi kardu,
Kowosim wis už sawo Diemą,
Ir už karalių, žemės tēmą,
O Wilius, mūsų cecorius,
Rei pats n'apfenczia weidmainius.
Su jūm kowosim prieš melus,
Kad ir grumų smarti kruwa,
Kad ir kiecziawia bus kowa
Už tēwiskę, už Dietumą!

D—ras G. J. J. S. iš Gr.

Apie bites.

(Priemazga.)

II. Biezių gyvenimas ir ju pa-procezi.

Tranai suėda labai daug medaus, įpacz widurwasaryje, kad ju burei priwysta; bet lauko darbui pasibaigus, darbininkės jau nedūda saw neteisybę daryti: jos wisus tranus iš awilio išgena, ir jie tokiu budu tur išnykti. Per žiemą jie pasilieka tik tūse awiliuse, kur ar darbininkės per silpnos, ar bitinas nekai.

Darbininkės, kaip kožnas žino, pagal kūną daug mažesnės už didžiūsius tranus; už būtiną jos taip jau pasirodo mažesnės, nės ju kunelis daug trumpesnis.

*) Gideons buwo tikrai majas buras.

Serame awilyje, kur yra bitinas, jos nededa nei jokių kiaušukų; tik labai retai, kad awilys ilgai stov be bitino, nefurios prafimano dėti ir tai tik traninius kiaušukus, nes darbininkės nėkad nesiporija su tranais. — Sžitos tranės labai awiliui iškadyja, nės kaip kada kitos jas priima kaip bitinus ir paliauja rupinuosius už įgijimą tikro bitino. — Darbininkės išsiper iš apvaisintu kiaušuku, tokiu jau, kaip ir bitinukai, tik augstesnėje lizdelyje, tose pacioje aikšė, kurios yra patiekto medui dėti. Kiaušukas, padėtas į aikšę, taip pat patvirta per tris dienas į kirmelaitę; ta kirmelaitė minta per šešias dienas, užlipinta yra wieniūlita dienu, ir per dvidešimt, staitant nū kiaušuko padėjimo, išlipa balzganoka, švelni bitutė. Pirmoje nedelę (septyndienį) jaunifutės trufiasi po awilį, laukan dar bijosi lekti. Praėjus nedelėi, jeigu pastigadyja oras, jos wisu būreliu išlekia pasifalstyti aplink awilį, o pastui pradeda lekti į lauką medaus rinkti. Jū tolyn, jū didyn eina skaitlius jaunofios weisles; ant galo atfiranda ankšta gywenti wisoms wiename awilyje, tada tai dalis bicziu su seniu bitinu lekia laukan iš sawo senojo lizdo, jieškoti saw naujo gywenimo. Pasifemufios su sawimi, kiel reikia, medaus, spietikės pradeda ošti, maifytiesi į kromą, kwiesdamos su sawimi biting. Bitinas išeina iš awilio jau didesnei pusei darbininkiu laukan išlekus. Išfifwietufios ištį iš awilio biting, spietikės lekia ir apfiftoja, kur jisai nor. Už tai pirmasis spieczius su seniu, apfufufufu bitinu apfiftoja tankiausei kur nors žemai ne per toli nū awilio. Antriejie spiecziai su lafeis jaunifeis bitinukais lekia toli ir taisofi sufimefii augštai į medžius. — Darbininkės — už tą joms dūtas ir tas wardas — nū pat pamafario, kad prafyfta medžei ir žolės, iki rudens, kada prabingta žiedai, eina į darbą, t. y. nės, kaip galėdamos, medų ir taišo saw taip wadinamąjį bicziu dūng. Medų jos daro iš faldumynu kwetku ir medžių žiedu, kuriūs namon parfinefa sawo sfilmelyje. Dūna daroma iš žiedu dulkeliu; tas dulkeles bitės parfinefa ant kojikiu, judeda į akutes ir suminko su medumi. Sžitūmi maifalu — dūna — ne tik jos paczios minta, bet ir waitus pen. — Bitės renfa taip jau medžių pumpuru fatus ir wandenį. Safus jos parfinefa ant kojeliu, kaip ir žiedu dulkeles; jie reikalingi awilyje užlipinti wisofiems plyfeliams. Wandenį bitės parfinefa widuriūse, kaip ir medų; wandū jos reikalingas ipaczei priaugant jaunai weislei. — Šf tur-gi bitės gauna waftą? Reikia žinoti, jog wafto jos iš nēkur neparfinefa — ji išdūda bitės tunelis. Wafaroje, bitėms gerai atfigawus, nū ju papilmės pradeda luptiesi giedrus, ploni žwnelei — tai ir yra waftas; iš jo bitės lipina forius. Naujai nūlipinti korei yra balti; fildomi tirpsta iki pafututino trupinēlo; ilgai pabuwę awilyje korei pradeda įfii, ipaczei tie, kuriūse waitai perifi. Seniejie korei ne pilnai futirpsta ant ugnies. — Idant bitės prifineftu daug medaus, reikia, kad ne per toli nū awilyno butu gana žiedu; nės jos nemegfta lekti į darbą toliaus, kaip už bertainio mylės, nors gal ir daug toliaus nulekti. — Dirbdamos iš wieno,

bitės daboja, kad į ju awilį neįfiftraufytų swetimos. Wiens kitą jos, tur buti, fuūdžia.

(Dar ne wisfas.)

Diewo baime.

Margame swete tinkasi wifo to perleisti. —

Metą atgal atfifrophyjo pas neturį brolių nuwafikti ir dėl tokio ten reikalo apfifalbėti. Be to dar turėjau ir kitą žigį į Lumpėnus. Pas tą žmogų nutafes, kūrš fėip labai Diewo baimingu pafautas buwo, apfifweftinau labai meilindai, kaip Lietuwiniufams prider. Debu-damas czionai gawau patirti, kad mano pafiftamafis su broliu ir feferimi gywena. Tikrai, fakiau, czion tur buti Diewo baimingumas tu žmoniu iřmintimi.

Alle girdekiesi, kas tikofi. Af kaip tikras Diewos funus kalbejan wis dėl sawo bidei numylėtofos tēwifės ir apie jos atgijimą tikruju funu tarpe. Bet tūmi tapiau sawo wiengencziu labai išpeiktas, išfautas per netifelij, bediemi ir t. t. Už toki žmoniu netikumą man firdis plyšo; jie teifybės nenor jau pripažiti. Ezefas prabego, o af ju nū ju atbulystes ir wienpusystes nebūwau apdraudęs, bet tik-tai prieš sawę futurfes.

Reliatą nedeliu wēliaus iš sawo kaimynkės patyriau, kad tūdu broliu man už mano kalbą ketinufiu nugarą iškulti. Jau wisai būwau sufimiflyjes nei wienam teifybės nebesafyti.

Alle dabar girdekite, kas tame laite nusifitiko tu geru žmoniu tarpe. Sefū, matai, radofi ne gana apdowanota broliu. Nū judwieju atfifojufi prie sawo dėwerio (řwogerio) apfifgyweno. Sžisai norėdamas pagalbą nekti sawo paczios feferei, wieną jos brolių apfifundė už septyniū metu gafpadinyftę. Wienof brolis brolių gelbėdamas prififto man ding neteifei, buł jis gir-dėjes, kad sefū žadėjufi už dytai gafpadinauti. O tai dabar kas žin kas iš to bus?

Taigi, mano mylimieji sfaitytojei, matote, kad ten, kur Diewo baimingumas ties durimis pafabintas, ten bute didžiaufiosios biaurybės randamos. Sžirš.

Perzwalga.

Šf swetur.

Prancūzija. Karas su Rynu dar nei iš tolo neužbaigtas, ir Diewas žino, kada hitie wēlimai bus ant galo. Dabar rodofi jau pradeda abeji apie pakajų dumoti, ale ar kas iš tu fnekesiu bus, taip pat nēkas nēlo nēžino.

Belgija. Estreikiu karaliuno wejimą wienas wytras Brūfifelyje užpūfė. Jis buł tai daręs kofiamė dwafifflame wēros fuflydime.

Wengrai. Nauja žydu prowa, kaip ana Tiffa = Eflar'o, prifigatawija. Neturiamė mēfelyje wiena žydelka Sžēnfteinē 14 metu feng laufininko dukterį, kuri pas ję į kromą buwo atėjufi cuforians pirtti, į kelnorę užfidariufi, idant galētu ant wienos fwentės pafipiauti. Žydelkos dukte pafigailufi ir wafare walgyti dūnos bei wandens įnefufi drabužeis su ana mergele apfifmainē fią išleizdama, o pati sfliape (kelnoreje) pafifildama.

Anglantas. Edinburfyje tapė per welyfas bandymai atfifiti su „gywafczio išgelbėjimo bumomis“. Wieniūlita granotu, su alejumi pripildytu, tapė į labai nepafafijūnczias jures nuřauti. Wos iš plyftancziuju granotu išbēgufyfis alejus su wandenimi sufimafifė, kaip ir bangos ftaiga prapūfė ir jures toli aplinkui kaip tyruma išfiflygino.

Žija. Karas tarp Mafkoliu ir Anglionu Apganiftane iš tikro prafibėjes. Mafkolei wienoje wietoje Apganus pamufė. Jei fie fime kare prieš Anglionus laimētu, tai Anglionai ne wien Apganiftaną prapuldytu, bet ir wisą wirfystę ant Indijos, hitos neįfemiamofios werfmės wisu bagotyfcziu, o tūmi prapuldytu Anglionai wisą sawo įtelmę swetimoje žemėje.

Šf Diewos.

Tilfė. Po antrūju prifaitintuju fudu pareis 13. aprilį bernas Maurifatis ir newedufioji Maryte Preifkafifė iš Saulgalin dėl uždegimo ir funkios wagyftes, 14. liūfininkas Dulfys ir jo pati iš Rūfnes dėl neteifios prifiefgos, 15. ufininkas Bezmēnas iš Kiamungno dėl neteifios prifiefgos, 16. ufininkubu Powilaitis iš Or. Friedrichsdorf'o ir Jaaf'as iš Marienwalbes dėl neteifios prifiefgos, 17. newedufioji Walatifė iš sen. Wainoczju dėl kudifio judymo ir darbininkas Sžilatis be wietos dėl trobu uždegimo, 18. matrozai Griewaltas ir Ezerfus iš Tilfės Prufu dėl plėřimo ir funo fužėdimo, 20. ufininkubu Safftas ir Kairys iš Pafėgiu dėl neteifios prifiefgos, 21. ufininkas Gubatis iš Giratifkiu dėl uždegimo, 22. butelninko dukte Endrifatifė iš Ralweliu dėl kudifio judymo, 23. gromatnefys Sžumann'as iš Smalininku dėl keliu piftu nufifengimu urėbe ir darbininkubu Rosinfis su Klimaczju iš Wolfijos dėl plėřimo, 24. butelninkas Westphal'as iš Medifftiemiu dėl neteifios prifiefgos, 25. knigu segifas (rififlas) Hennig'tis iš Wydzifkiu dėl plėřimo.

Turgaus prefa iš Tilfės.

	11. aprilį 1885.	M. 4	M. 4
Rwiczai, 42 1/2 filogr.	6	—	7 50
Rugei, 40 filogr.	4	80	5 60
Miezi, 35 filogr.	4	—	5 20
Amijos, 25 filogr.	3	—	3 60
Žirnei } raintiejie, 45 filogr.	6	—	9 —
} baltiejie, 45 filogr.	6	—	8 —
Sēmenei, 35 filogr.	—	—	—
Lymotai, 50 filogr.	16	—	—
Poputis, 45 filogr.	2	40	—
Swieftas, filogr.	1	80	—
Kiaufei, kapa	2	25	—
Pymas, ektoliteris (100 lyteriu)	24	—	—
Brangwynas, } ektoliteris	28	—	—
} lyteris	—	30	—
Riaulėna, filogr.	1	—	1 10
Jautėna, filogr.	—	80	1 —
Werfėna, filogr.	—	80	—
Awincziana, filogr.	—	80	—
Krāpai prafiejie, filogr.	—	34	—
Awiju krāpai, filogr.	—	44	—
Sžienas, centneris	190	—	2 30
Sžiaubai, kapa po 600 filogr.	18	—	24 —

Berlyniškis rublio kufas.

	100 rubliu:
4. 210,70 mf. 6. 211,25 mf. 7. 211,25 mf.	
8. 211,25 mf. 9. 211,50 mf. 10. 212,15 mf.	
Sžpyrtus 11. aprilį.	
41,75 mf.	

Apšakymai.

Lietuviškoji draugystė „Bryute“

atliks nedėdienėje 19. aprili ant 3½ žėgoriaus po pietu, Tilžeje, ga-spadoje p. Augusto Paarmann'o, Stul-beikiu ulgyčioje, savo mėnesinį susiėjimą, ant kurio kiekvienas žirdingas Lietuvi-nintas užtviečiams.

Dienos rėdas:

1. J. Mitšas skaitys giesmę „Jonas iš Kempės ir Švilka“, kuri aną sykį neskaityta pasilikto.
2. M. Jantus kalbės apie kunigai:stį Szereikį, Škriandopį ir Szereiklau-fiu kalną.
3. Kr. Woska kalbės apie kalbos nykimą ir Lietuvininkų skaitlių.
4. Svanariu užmanymai taps atlikti.

Draugystės viršininkyste.

Ar rojuje lietu-wiškai kalbejo?

Pirmoje septynių kvėtenėje ant penkių žėgoriaus Brūžis lektorius Tilžeje gyvenęs lietuviškais žodžiais iš-guldys, kad „rojaus“ kalba lietu-wiškai būvusi.

Išleistini ženkliai kaktūją pusauffing jau dabar apsteliutini.

Geriausią perkama versmę

po užstoma tikrumo
dėl

audziamu medzvilniu

kojname numeryje,
juktū ir nesjuktū,

audziamu medzvilniu

kroštytu (parvūtu) tik tikrūse dažūse,

milams wilnu

šviespilkui maišytūse dažūse,
widutinei pilku ir tamspilktū,
wisai cžystoje wilnoje,

milams vilnu

dažytu kojūse dažūse,

maszyniniu siulu,

— baltitu ir nebalztitu, —

geriausioje ir daugiausiai laikancioje
wertybėje. Tūse dalykūse tik wisu
geriausius taworus turiu ir jās
pardūdu ir pirkios nepribūdamos
ant pigiausiuju pirkū.

Waldemar'as Gassner'is

Tilžeje,
wofiškoje ulgyčioje 12.

Knygu Ipaustuve J. Syberto Ragainėje, ant turgaus 180

prisiūlo Lietuvininkams pagatavinti wisokius spaustuwsies dalykus; spauda (bruka) knygu, knyguozin, wisokių apšakymu, patwietimu t. t. ant sužadėtuwū, ant swodbos, ant krifštinu, hermeniu; wiešiu (wisytės) korteliu, lietuwiškoje, wofiškoje ir kitose kalbose kū pigiausiai, greiciausiai ir dai-liausiai atliekama. Uždawimai iš kitur weikiausiai pagatawijami.

Weilei pasitiekėdamos su uždawimais nū Lietuwininku galėsės pasi-džiaugti pasirašo

su pagarbe

J. Sybertas.

Ras meilhtu Karaliaucziuje išleidžiamąjį

„Lietuviška Politiška Laikraštis“

tikrai pajinti gauti, ne taip, kaip jis nū nesurio lietuwiško laikšo apšelbiamas, tas te nesibaudo, jį ant wieno bertainio meto apjitieliuti. Skaitydams, patš tožnas persiliudys, kokią neteisybę jam ana pista pašalba daro. —

Prie tožno pušto apsteliutinant, kaktūja „Liet. Pol. Laikraštis“ 65 pf. Nū pušto pacziam jį paršinešant, kaktūja jis tik 50 pf.

Karaliaucziuje, merco mėnesyje 1885.

Redyšte „Lietuviško Polyt. Laikraščio.“

Kristupas Ribelka.

Lietuwininkai užprašomi ant naujojo
metu bertainio apsteliutinti kas nedėle
išbeinantįjį

Niamuno Sarga.

Wisi puštai, gromatnešei ir pati lai-
raščio spaustuwe priima apsteliutawimus
už 35 pf., su atnešimu į namus 50 pf.
ant bertainio meto.

Redyšte „Niamuno Sargo“.

Wisi wyriausybistė

raštai (pormularai)

yra gaunami

J. Syberto

Ragainėje spaustuweje.

Tilžės Kelewis,

pirma „Naujasis Kelewis“,
laikraščio pirkū raištūse 1884 2. dal. o num. 7.
išėina Tilžeje kas nedėle pėtnecioje. Išsi-
rakymus ant šio laikšo už pretą

50 pf. ant metu bertainio

Tilžeje Keilenderio knigu spaustuwe, titur
wisi puštai priima.

„Tilžės Kelewis“ pargabena, nepriskaitant
wėros ir mofilo juraku, tai, kas swarbiausia,
iš dienos nusidawimu, karalyšties ir cėcorystės šaimo
susirėdyjimus, žines iš mēstoir iš provincijos,
prisakintuju judo pranešimus, papasakojimus,
wisokią žinę, turgaus prelias iš Tilžės, Klai-
pėdos ir Karaliaucziaus, galwiju ir arklju
meturgius, malku pardūdamos dienas, ru-
bliaus turš, gromatneciją ir t. t.

Apsakymai,

už torpo stiltinę eilę 10 pf., randa per „Tilžės
Kelewi“ wisuose walsczinose, kur Lietuwi-
ninkai ghyvena, didžiausiąjį praplatiuima.
Perguldymas į lietuwišką kalbą neso neką-
tūja.

Išleistuwe Tilžės Kelewiu,

J. Reylander'is ir sunus.

Gaspada

Augusto Paarmann'o

Tilžeje, netoli gelžkeldwario,
tur 12 kelewiu stubu ir yra wisu kūmi,
to sweczias tik pageidautu, aprupinta.
Stalku kofia 30 arklju randa; yra ir
wežimams pašiurės. Pirkios tančiaus
aplankant labai žemos. Tarnaujantieje
kalba lietuwiškai. Pasilecwoja kelewiams
reikalui atširandant.

Dailus

ufis

su 2 gyvenamom troboim, staldu, pašiure,
dideliu daržu, 7 murgais geros žemės ir
piewu, keltis žingsniūs nū gelžkeldwario
atstu, prie bažnyczkieno, turgaus, paczioje
artybėje amtsudžio (amtsgeriftės), didžiame
remestininikystės pilname kieme, yra tūjaus
pardūdamos. Iškitiimi pirkėjai nepriwalo
daug imofėti. Artesnę žinę dūda šio lai-
kraščio spaustuwe.

**Szeimynykszcziams szluzmos knygos
matrozu szluzmos knygos**

ir

darbo knygos

yra gaunamos

**Syberto
ipauštuweje.**